

NNMCCD

NORDIC NUTRITION & METABOLIC CENTER FOR CHILD DEVELOPMENT · ሳንድኬካ፣ ኖርዌይ

ABC: After Diagnosis & Norwegian System

መምሪሒ ስጉምቲ ብስጉምቲ ንወለዲ —

ካብ ናይ መጀመርታ ስክፍታታት፡ ሓሊፉ ብዲያግኖስስ፡ ክሳብ ብጽሕና ውላድ

[NNMCCD.ORG](#) · 2026 · ሕታም ንሕትመት

ኦቲዝም አብ ኖርወይ

መንገዲ ካርታ ንወለዲ

መምርሒኹም ስጉምቲ ብስጉምቲ ንደገፍን ሓገዝን

ኩሉ ብሓንሳብ ክትፈልጡ ኣየድልየኩምን እዩ። ኣብ ኖርወይ ስርዓት ደገፍ ኣሎ – ንበይንኹም ኣይኮንኩምን!

1 ገለ ነገር የሻቕለኩም ድዩ?

- ንውላድኩም ኣብ ዝተፈላለየ ኩነታት ተዓዘብዎ
- ዝረእኹምዎ ጽሓፍዎ
- ኣጸርቲ ቪድዮታት ቀርጹ (እንተኼኢልኩም)
- ምስ ቀረብትኹም ተዘራረቡ

2 ቀዳማይ ርክብ

- Helsesykepleier (ናይ ክባቢ ነርስ)
- Fastlege (ሓኪም ስድራቤት)
- ብዛዕባ ስክፍታታትኩም ንገሩ
- ብዛዕባ ዝቐጽል ስጉምታታት / ናይ ምትሕልላፍ ወረቐት ሕተቱ

3 ናይ ምትሕልላፍ ወረቐት

- BUP – እንተልዩ ስምዒታዊ ጸገማት፡ ጸገማት ጠባይ፡ ወይ ጥርጣረ ኦቲዝም
- ወይ Habiliteringstjenesten – እንተልዩ ጸገማት ምዕባለ፡ ርክብ፡ ስምዒት ኣካላት፡ ወይ ምንቅስቃስ

4 ዲያግኖስስ

- ታለ-መጠይቕ ምስ ወለዲ
- ምንባብ ጠባይ ውላድ
- መርመራታትን ፈተናታትን
- ምይይጥ ውጽኢትን ምኽርታትን

5 መን ክሕግዘኩም ይኽእል?

- Koordinator / Barnekoordinator – ኣብ ስርዓት ንክትንቀሳቐሱ ዝሕግዘኩም ሰብ
- Sosionom (ሰራሕተኛ ማሕበራዊ ጉዳያት)
- Ansvarsgruppe (ጉጅለ ሓላፍነት)
- Individuell plan (IP) – ውልታዊ መደብ

6 ደገፍ ንውላድኩም

- PPT (ፕላንዲንግ ስነ-እእምሮአውን ኣገልግሎት)
- ቤት ትምህርቲ ሕጻናት / ቤት ትምህርቲ
- ተራፒታትን ክኢላታትን፡ ሎጎፐዲያ (ናይ ዘረባ ክኢላ)፡ ኤርጎተራፕስት፡ ፊዚዮተራፕስት፡ ሳይኮሎጂስት፡ ፍሉይ ትምህርቲ ኣስተምህሮ

7 ጥዕናን ድሓንን

- ግዙእን ሚዛናውን ኣመጋግባ
- ገምጋም ናይ ዝኾነ ጉድለት
- ተወሳኺ መግቢ – ጥራይ ኣብ ግዜ ጉድለትን ብመሰረት ምኽሪ ክኢላን
- ስሩዕ መርመራታት ጥዕና

8 ደገፍ ካብ ኮሙን (KOMMUNE)

- Avlastning (ዕረፍቲ ወላዲ)
- Støttekontakt (ደጋፊ ሰብ)
- BPA (ውልታዊ ሓጋዚ)
- Omsorgstønad (ናይ ክንክን ድጋግ)
- Ledsagerbevis (ናይ ሓጋዚ መንነት ወረቐት)
- TT-kort (መንግሥታዊ)

9 ውሳኔ

- ደገፍ ተፈቐዱ
- ነቲ ዝተፈቐደ ኣገልግሎት ትጥቀሙ
- ስሩዕ ገምጋምዎ (ግምገማ)
- መሰል ለውጢ ኣለኩም
- ኣይተፈቐደን
- መሰል ይግባይ ኣለኩም
- ናይ ይግባይ ጥርዓን ናብ Statsforvalteren ኣብ ውሽጢ 3 ሰሙን ካብ ውሳኔ ኣቐርቡ (klagefrist)

10 ዝቐጽሉ ደረጃታትን መጻእን

- ትምህርቲ
- ርእሰ-ምርኮሳ
- ስራሕን ንጥፈትን
- መንበሪ
- ዕብዩትን ናብ ብጽሕፍ ምስግጋርን
- ውጥን መጻእ

መን ክሕግዘኩም ይኽእል?

NNMCCD (ማሕበርና) — ደገፍ፡ ምኽርን ወርክሾፓትን ንስድራቤታት ኒውሮኦይቨርስ ደቂ። ካበይ ከም እትጅምሩ እንተዘይፈለጥኩም፡ ካብዚ ጀምሩ፡- nnmccd.org

Fastlege (ሓኪም ስድራቤት) — ቀዳማይ ሕክምናዊ ርክብ። ናይ ምትሕልላፍ ወረቐት ይህብ።

Helsesykepleier — ነርስ ኣብ ቤት ትምህርቲ ሕጻናት/ቤት ትምህርቲ። ደገፍ፡ ዝርርብ፡ ናብ ካልኣት ትካላት ምትሕልላፍ።

BUP (Barne- og ungdomspsykiatrien) — ሓገዝ ኣብ ስነ-ኣእምሮአዊ ጥዕና፡ ስምዒት፡ ጠባይ፡ ዲያግኖስስ ኦቲዝም።

Habiliteringstjenesten — ሓገዝ ንደቂ ምስ ጸገማት ምዕባለን ስንክላናን፡ ተራፒታት፡ ኮርሳት፡ ደገፍ ንስድራቤት።

PPT (Pedagogisk-psykologisk tjeneste) — ደገፍ ንቤት ትምህርቲ ሕጻናትን ቤት ትምህርትን። ይሕግዝ ኣብ ትምህርቲ፡ ጠባይ፡ ምትዕርራይ።

NAV — ፋይናንሳዊ ደገፍ፡ ደገፍ ስራሕ፡ ምኽሪ። ጥቕምታት ንስድራቤታት።

Kommune (ኮሙን) — ኣገልግሎትን ጥቕምን ንዓኹምን ውላድኩምን ይህብን ይውድብን።

Statsforvalteren — ኣካል ይግባይ፡ ምስ ውሳኔ ኮሙን እንተዘይተሰማሚዕኹም።

እንታይ ክትረኽቡ ትኽእሉ?

- ✓ Avlastning
- ✓ Støttekontakt
- ✓ BPA
- ✓ Omsorgstønad
- ✓ Ledsagerbevis
- ✓ TT-kort
- ✓ ደገፍ ኣብ ቤት ትምህርቲ ሕጻናትን ቤት ትምህርትን

ስፍሓትን ተኽእሎን ኣገልግሎት ብመሰረት ኮሙንን ውልታዊ ኣድላይነትን ይፈላስ።

ጠቓሚ ምኽርታት

- ኩሉ ጽሓፍዎ፡- ዝርርባት፡ ዕለታት፡ ኢመይላት፡ ውሳኔታት።
- ኩሎም ሰነዳትን ቅዳሓትን ኣልወምዎ።
- ሕተቱ! መሰል ሓበሬታን መብርሂን ኣለኩም።
- ትዕግስቲ ግበሩ – ስርዓት ግዜ ይወስድ።
- ኣብ ነፍሲ ወከፍ ርክብ ምስ ቤት ጽሕፈትን ኣገልግሎት ጥዕናን፡ መሰል ናጻ ተርጓሚ (tolk) ኣለኩም — እቐዲምኩም ሕተቱ።
- ♥ ሓገዝ ካብ ምሕታት ኣይትፍርሁ። ልክዕ ከምቲ ውላድኩም ኣገዳስቲ ኢኹም።

በከፋ: ነፍስወከፍ ውላድ ፍሉይ እዩ። ምስ ገዛእ ርእሱ ጥራይ ኣወዳድርዎ – ኣይኮነን ምስ ካልኦት። ንኣሽቱ ስጉምቲታት ነፍሲ ወከፍ መዓልቲ ናብ ዓበይቲ ለውጥታት የበጽሓ።

— ማሕበርና፡ ቀንዲ ርክብ

(ፖርታል ጥዕና)

(ኣበሬታ ብዛዕባ ጥኝምታት)

www.autismeforeningen.no (ማሕበር ኦቲዝም) · www.frambu.no (ማእከል ክኢላነት ብዛዕባ ኦቲዝም)

ኣብ ምስ እትምዝገቡ፡ ኣበሬታ ብዛዕባ ኣለዋ ውልቃዊ ኣበሬታ (RODO) ክትረኽቡ ኢኹም።

QR kod do
nammcd.org

ስክን ግበሩ

ተጻንበሩ

ብዝሃ መምሪታዊ ትጥቀሙ

ኩሉ ብሓንሳብ ከተንብብዎ አየድልየኩምን። ናብቲ ዘድልየኩም ምዕራፍ ኣብቲ ኣድላይነት ዘለዎ ግዜ ተመለሱ — ነዚ ንምግባር እዩ እዚ መምሪታዊ ተዳልዩ።

— መንገዲ ካርታ ንወለዲ (ፖስተር)

መእተዊ ብዝሃ መምሪታዊ ትጥቀሙ + መሰል ተርጓሚ

1 ገለ ነገር የሻቆለኩም። እንታይ ቀጺሉ?

2 መን ኣብ ስርዓት ንክትንቀሳቅሱ ክሕግዘኩም ይኽእል

3 ጥቕምታትን ደገፍን ካብ ኮሙን

4 ክኢላታትን ተራፒታትን

5 ቤት ትምህርቲ ሕጻናትን ቤት ትምህርትን

6 ዕብየትን ብጽሕናን

— መዘኻኸሪታትኩምን ኣገደስቲ ርክባትን

A–Z መዝገብ-ቃላት ትካላት

መእተዊ

እዚ ግብራዊ መምሪታዊ ስጉምቲ ብስጉምቲ ንወለዲ ኒውሮላጂካል ደቂ ኣብ ኖርወይ እዩ። ምትካእ ሕክምናዊ ወይ ሕጋዊ ምኽሪ ኣይኮነን። የርኢ ካበይ ከም እትጅምሩ፡ መን ክሕግዘኩም ከምዝኽእልን እንታይ ኣብ ነፍሲ ወከፍ ደረጃ ክትጽበዩ ከምዘለኩምን።

ዘክሩ

ኩሉ ብሓንሳብ ክትፈልጡ አየድልየኩምን። ኣብ ኖርወይ ስርዓት ደገፍ ኣሎ — ንበይንኹም ኣይኮንኩምን።

መሰል ተርጓሚ (TOLK)

ጌና ብንጹር ኖርወጃዊ ቋንቋ ኣይትዛረቡን ዲኹም? ኣብ ርክብ ምስ fastlege, BUP, Habiliteringstjenesten, ኮሙን, NAV ከምኡ'ውን ቤት ትምህርቲ ሕጻናት/ቤት ትምህርቲ፡ መሰል ናጻ፡ ናጻ-ሓሳብ ተርጓሚ ኣለኩም። ኣብ ግዜ ቆጸራ ወይ ኣኼባ ምድላው፡ ኣቐዲምኩም ንተርጓሚ ሕተቱ — እዚ መሰልኩም እዩ፡ ደግሰ ናይ ሓላፊ ጉዳይ ኣይኮነን።

ገለ ገገር የሻቆለኩም፡ እንታይ ቀጸሉ?

ከም ወላዲ፡ ንውላድኩም ብዝበለጸ ትፈልጥዎ፡ ንነዊሕ ጊዜ ውላድኩም ካብ ብጽቱ ብዝተፈልየ መገዲ ይዓቢ ከምዘሎ ስምዒት እንተሃልዩኩም፡ ነቲ ውሽጣዊ ስምዒትኩም ኣይትንግቓዎ፡

1.1 ተዓዘቡን ጽሓፉን

እንታይ ክትገብሩ

- ንውላድኩም ኣብ ዝተፈላለየ ኩነታት ተዓዘብዎ፡
- ዝረእኹዎም ጽሓፍዎ፡
- ካብ ናይ መዓልታዊ ህይወት ኩነታት ኣጸርቲ ሺድዮታት ቀርጹ፡

እንታይ ክይትገብሩ

- “ብዕድመ ክሓልፎ እዩ” ኢልኩም ንኣዋርሕ ኣይትጽበዩ፡
- ንውላድኩም ምስ ካልኣት ኣይተወዳድርዎ፡

🔍 እንታይ የሻቆለኒ — መዘኻኸሪታተይ

ብሓጺሩ ጽሓፉ እንታይ ከምእትዕዘቡን መዓስ ከምዝኾነን — ድሒሩ ነቲ ኩነታት ንሓኪም ወይ ክኢላታት ብልክዕ ንምግላጽ ክሕግዘኩም እዩ፡ ገለ ኣብነታት ዝምልከቱኩም ክኾኑ ዝኽእሉ ጉዳያት፡- ርክብ ምስ ብጽት፡ ምዕባል ዘረባ፡ ርክብ ብዓይኒ፡ ካልኣት ጸገማት ኣብ መዓልታዊ ንጥፈት፡

ዕለት፡ _____ እንታይ ተዓዘብ፡ _____

ዕለት፡ _____ እንታይ ተዓዘብ፡ _____

ዕለት፡ _____ እንታይ ተዓዘብ፡ _____

ዕለት፡ _____ እንታይ ተዓዘብ፡ _____

ዕለት፡ _____ እንታይ ተዓዘብ፡ _____

ዕለት፡ _____ እንታይ ተዓዘብ፡ _____

ዕለት፡ _____ እንታይ ተዓዘብ፡ _____

ዕለት፡ _____ እንታይ ተዓዘብ፡ _____

መጠይቕ ኣንላይን ምልኡ

ኣብ ገጽ nmccd.org መጠይቕ ምዝገባ ኣብ መሰረት ዝጸደቁ መለክዒታት (ብተን ካልኣት ATEC, GSRS, ስኬል ብሪስቶል, CSHQ, BAMBI) ክትረኽቡ ኢኹም፡ እዚኦም ንዝተፈላለዩ ዓውድታት ንጥፈት ውላድኩም ንምግምጋም ይሕግዙ — ድቃስ፡ ምሕቓቕ፡ ጠባይ ኣብ ጊዜ ምግብ ከምኡ'ውን ካልኣት፡ ምምላእ ውሱናት ደቓይቕ ይወስድ፡ ንዓኹምን ንጋንኣና ዝያዳ ንክንሕግዘኩም ንዝሕግዝ ንጹር ስእሊ ናይቲ ኩነታት ይህብ፡

ዲያግኖስስ ኩሉ አይኮነን

እንተኾነ ኳ አገባብ ዲያግኖስስ ምስ ዝናዎኡ ወይ ውላድኩም ወግዓዊ ዲያግኖስስ ዘይረኽበ፡ ካብ ሕጂ ንሱር ነገራት ክትከናኽኑ ጠቓሚ እዩ፡፡ ጸረ-ረኽሲ፡ ሚዛናዊ አመጋግባን ግቡእ ምዕባለን — እዚ ንነፍሲ ወከፍ ውላድ ይምልከት፡ ምስ ዲያግኖስስን ብዘየገድስን፡ ነቲ መምርሒ NNMCCD «ABC አመጋግባን ተወሳኺ መግብን» ርአዩን ምስ ማሕበርና ወይ ክኢላ ተማኽሩ፡፡ ዲያግኖስስ ሓደ ካብ ብዙሓት ክፋላት ናይቲ ስእሊ ጥራይ እዩ፡፡

1.2 – 1.5 መገዲ ናብ ዲያግኖስስ

ቀዳማይ ርክብ፡- helseesykepleier (ናይ ከባቢ ነርስ) ወይ fastlege (ሓኪም ስድራቤት)፡ ብዛዕባ ዝተዓዘብኩምዎ ንገሩ፡ መዘኻኸሪታትኩም ኣርእዩ፡፡

ናይ ምትሕልላፍ ወረቓት፡- ናብ BUP (Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk) ወይ Habiliteringstjenesten፡ ኣብ ውሽጢ 10 ናይ ስራሕ መዓልታት፡ ናይ ምትሕልላፍ ወረቓትኩም ናይ ምግምጋም መሰል ኣለኩም — ኣብቲ ግዜ እቲ፡ ውላድኩም መሰል ሓገዝ ከምዘለዎን ብኸመይ ግዜ ከምዝረከብን ክትፈልጡ ኣለኩም (pasient- og brukerrettighetsloven § 2-2a)፡ ድሕሪ እዚ ግዜ እዚ መልሲ እንተዘይረኽብኩም፡ ደውሉ እሞ ብዛዕባ ኩነታት ጉዳይኩም ሕተቱ፡ ከምኡ'ውን መሰል ምምራጽ ቦታ ሕክምና (rett til valg av behandlingssted, ቅድሚ ሕጂ ተባሂሉ ዝጽዋዕ ዝነበረ „fritt behandlingsvalg“) ተጠቒምኩም፡ ካልእ ትካል ክትመርጹ ትኽእሉ፡ እንተዘይግዜ ተጸባይነት ዘሕጽሮ እንተኾይኑ — ኣብ helsenorge.no/velg-behandlingssted ተመልከቱ፡፡

ዲያግኖስቲክ ምርመራ፡- ዝርርብ ምስ ወለዲ፡ ምንባብ ጠባይ ውላድ፡ መጠይቓት፡ ሓበሬታ ካብ ቤት ትምህርቲ ሕጻናት/ቤት ትምህርቲ፡ ካብ ምሕታት ኣይትፍርሁ፡፡

ዲያግኖስስ፡- ማዕጾ ኣይዓጹን — ተኽእሎ ውዳብ ደገፍ ይኸፍት፡፡ ፋይል ምስ ኩሉ ሰነዳት ኣዳልዉ፡፡

መዘኻኸሪታትኩም

Fastlege / Helseesykepleier: _____ ተሌፎን: _____

ዕለት ቀዳማይ ርክብ: _____ ዕለት ናይ ምትሕልላፍ ወረቓት ናብ BUP / Habiliteringstjenesten: _____

ጥርጣሪ → ምዕዛብን ምጽሓፍን → Helseesykepleier / Fastlege → ናይ ምትሕልላፍ ወረቓት → ዲያግኖስቲክ ምርመራ → ዲያግኖስስ

ዘክሩ

መገዲ ናብ ዲያግኖስስ ነዊሕ ከመስል ይኽእል፡ ኮይኑ ግና በይንኹም ክትሓልፍዎ ኣየድልየኩምን፡፡ ሓገዝ ክኢላታት ተጠቒሙ እሞ ሕቶታት ሕተቱ፡፡

1.6 ደገፍ ንዓኹም እውን (ከምኡ'ውን ንኣሕዋት)

ክንክን ኒውሮዳይቨርስ ውላድ ንብዘላ ስድራቤት የጽንብር፡፡ ኣብ ኖርወይ ንወለድን ኣሕዋትን ገለ ንጹራት ዓይነታት ደገፍ ኣለው — ንበይንኩም ክትገጥምዎ ኣየድልየኩምን፡፡

ንመን	እንታይ እዩ	ገጽ
Autismeforeningen i Norge / ADHD Norge	ናይ ከባቢ ጉጅለታት ወለድን likepersoner ዝበሃሉን — ካልኣት ወለዲ ኣብ ተመሳሳሊ ኩነታት ዘለው ተመክሮኦም ዘካፍሉ።	autismeforeningen.no adhdnorge.no
NFU (Norsk Forbund for Utviklingshemmede)	ናይ ከባቢ ጉጅለታት ደገፍ ንስድራቤታት ደቂ ምስ ስንክልና ምዕባለ፣ ምኽርን ልውውጥ ተመክሮን።	nfunorge.org
ICDP foreldreveiledning	ናጻ፡ ናይ ኮሙን መደብ ምኽሪ ወለዲ ብጉጅለ — ብ helsestasjon ወይ ኮሙን ይርከብ።	bufdir.no/familie/tilbud/ icdp-grupper
Home-Start Familiekontakten	በጻሒ ወለንተኛ ንስድራቤት ምስ ንኣሽቱ ደቂ ደጋፊ — ብኮሙን ይመሓላለፍ።	homestartnorge.no
Voksne for Barn (SIBS-Online)	ደገፍ ኣንላይን ንኣሕዋት ደቂ ምስ ጸገማት ጥዕና ወይ ምዕባለ።	vfb.no/sibs-online

ምዕራፍ 2

መን ኣብ ስርዓት ንኽትንቀሳቐሱ ክሕግዘኩም ይኽእል

ኣብ ስርዓት ኖርወይ፡ ድሕሪ ዲያግኖስስ ንኽትድህስሱ ብቐጥታ ዝሕግዙ ሰባት ኣለው።

መን	ተራ
Koordinatør (Koordinator)	ቀንዲ ሰብ ርክብ ንስድራቤት። ምትሕብባር ኣብ መንጎ ቤት ትምህርቲ፡ ኣገልግሎት ጥዕናን ኮሙንን ይውድብ፡ ኣኼባታት ይውድብ፡ ትግባረ ውልቃዊ መደብ (IP) ይድግፍ፡ ብምድላው ዝቐጽሉ ደረጃታት ደገፍ ይሕግዝ። ኣስተውዕሉ፡ እዚ ካብ Barnekoordinator ዝተፈልየ ተራ እዩ — መዝገበ-ቃላት A–Z ርክብ።
Sosionom	ተራፒ ኣይህብን፡ ግናኹ ንጥቕምታት፡ መስርሓትን ትካላትን ይፈልጥ። ኣብ ምምላእ ሕቶታት፡ ምድላው ይግባያት ይሕግዝ፡ ደብዳቤታት ካብ ኮሙን የብርህ፡ ብስም ስድራቤት ምስ ዝምልከቶም ቤት ጽሕፈታት ርክብ የካይድ።
Individuell plan (IP)	ንደቂ ነዊሕ ግዜ ዝኸይድ፡ ዝተወሃሃደ ደገፍ ካብ ብዙሓት ትካላት ዘድልዮም። ንንጥፈታት ኩሎም ዝተሓወሱ ሰባት የስሪ።
Ansvarsgruppe	ጉጅለ፡- ወለዲ፡ ኮርዲኔተር፡ ወከልቲ ቤት ትምህርቲ ሕጻናት/ቤት ትምህርቲ፡ PPT, ተራፒስታት። ብዛዕባ ምዕባለ ውላድ ይመያየጡን ዝቐጽል ደገፍ ይውጥኑን።
Pasient- og brukerombudet	ናጻ፡ ናጻ-ሓሳብ ወኪል መሰላት ሕሙም ተጠቃማይ ኣገልግሎት — ኣብ ርክብ ምስ ኣገልግሎት ጥዕና ወይ ኮሙን ገለ ነገር ብግቡእ ኣይሰርሕን ምስ ዝብል ይሕግዝ።

 መዝኻኽሪታትኩም

Koordinator: _____ ተሌፎን: _____ ኢሜይል: _____

Sosionom: _____ ተሌፎን: _____ ኢሜይል: _____

ዘክሩ

ኩሉ በይገዥም ምውዳብ አየድልየኩምን። ብዛዕባ ኮርዲኔተር ወይ ሶሲዮኖም ሕተቱ — ንዓኹም ምሕጋዝ ስራሖም እዩ።

ምዕራፍ 3

ጥቕምታትን ደገፍን ካብ ኮሙን

ደገፍ ምስ ኣድላይነት ውላድን ስድራቤትን ክሰማማዕ ኣለዎ — ምስ ኮርዲኔተር ወይ ሶሲዮኖም ብዛዕባ ተኽእሎታት ምዝርራብ ይምረጽ።

ጥቕሚ	እንታይ ማለት እዩ
Avlastning	ናይ ዕረፍቲ ክንክን — ካብ ገዛ ወጻኢ መንበሪ ወይ ደገፍ ኣብ ገዛ፡ ግዜ ዕረፍቲ ንወለዲ።
Støttekontakt	ንውላድ ኣብ ማሕበራዊ ንጥፈትን ናጻ ግዜን ደጋፊ ሰብ።
Omsorgsstønad	ጥቕሚ ንሰባት ብፍላይ ብዙሕ ግዴታ ክንክን ዘለዎም። ኩነታት ኣብ መንጎ ኮሙናት ይፈላለ፡ ከምኡ'ውን ብውልቃዊ ኩነታት ስድራቤት ይምርኮስ።
BPA	Brukerstyrt personlig assistanse — ሓገዝ ንሰባት ዓቢ፡ ነዊሕ ግዜ ደገፍ ዘድልዮም። ካብ 2015 ዓ.ም. ብሕጊ ዝተረጋገጸ መሰል እዩ (ዘይኮነ ጥራይ ብድሌት)፡ ንደቂ እውን ይምልከት። ገምጋም ኣድላይነትን ሕግታት ኮሙንን ይውስን።
Ledsagerbevis	ናይ ሓጋዚ መንነት ወረቕት ናጻ/ምጉዳል ክፍሊት ምስ ውላድ ናብ ሲነማ፡ ናይ ምስሓይ ቦታታት፡ ካልኣት ትርኢታት ንምእታው ዘፍቅድ። ኣገባብ ኣጠቓቕማ ብነፍስወከፍ ኣወዳዳሪ ይውስን።
TT-kort	መሰል ፍሉይ መጓጓዣ ኣብ ገለ ኩነታት። ኩነታት ኣብ መንጎ fylke ይፈላለ።
ደገፍ ኣብ ቤት ትምህርቲ ሕጻናት/ቤት ትምህርቲ	ተወላኺ ደገፍ ትምህርታዊን ምትዕርራይ ትምህርትን፡ ብተደጋጋሚ ብምትሕብባር ምስ PPT።

ገንዘባዊ ጥቅምታት ካብ NAV

ጥቅሚ	እንታይ ማለት እዩ
Grunnstønad	ተወሳኺ፡ ብሰነድ ዝተረጋገጹ ወጻኢታት ብምኽንያት ቀዋሚ ሕማም/ስንክልና ውላድ ይኸኩን።
Hjelpestønad	ንደቂ ካብ ብጽቑም ንላዕሊ ቀዋሚ ክንክንን ምክትታልን ዘድልዮም፣ ኣብ ዓበይቲ ኣድላይነት — forhøyet hjelpestønad።
Pleiepenger / omsorgspenger / opplæringspenger	ክፍሊት ዕረፍቲ መዓልታት ንወለዲ፡- ሕማም ውላድ፡ ከቢድ ሕማም ቀዋሚ ክንክን ዘድልዮ፡ ተሳትፎ ኣብ ስልጠና ብዛዕባ ሕማም ውላድ ዝተኣሳሰር።

ካበይ ክትጅምሩ

ኩነታትኩም ምስ ካልኣት ስድራቤታት ኣይተወዳድሩ። ኮርዲኒተር ወይ ሶሲዮኖም ኣየኖት ዓይነታት ደገፍ ኣብ ህሉው ደረጃ ግቡእ ምዃኖም ሕተትዎም። ብዛዕባ ናይ ከባቢ ናይ ሓጋይ ካምፓት እውን ሕተቱ (fritidstilbud)።

ውሳኔ ኣይተፈቐደን እንተኾይኑ

ነፍስወከፍ ውሳኔ ኣይተፈቐደን ዝብል ብጽሑፍ ምኽንያት ክህልዎ ኣለዎ (forvaltningsloven §§ 24–25) ከምኡውን መብርሂ ብዛዕባ መሰል ይግባይ (forvaltningsloven § 27(3))። ካብ ምቕባል ውሳኔ 3 ሰሙን ንይግባይ ኣቅራቢነት ኣለኩም (klagefrist, forvaltningsloven § 29) — ናብቲ ውሳኔ ዝሃበ ትካል ይግባይ ተቐርቡ፤ ኣረኣእያኡ እንተዘይቀይሩ፡ ጉዳይ ናብ Statsforvalteren ይመሓላለፍ። ክሳብ መወዳእታ መዓልቲ ኣይትጽበዩ።

🔍 መዘኻኸሪታትኩም

Saksbehandler (ኮሙን/NAV): _____ ተሌፎን: _____ ኢሜል: _____

ዕለት ውሳኔ: _____ ናይ ይግባይ ገደብ (+3 ሰሙን): _____

ምዕራፍ 4

ክኢላታትን ተራፒታትን

ንነፍስወከፍ ውላድ ዝምጥን ሓንቲ ተራፒ የለን — መደብ ደገፍ ምስ ውልቃዊ ኣድላይነት ነሰማምዖ።

1	2	3	4	5	6	7
HABILITERINGS- TJENESTEN	PPT	ሎጎጥዳ	ኤርጎተራፕሽን	ፊዚዮተራፕሽን	ሳይኮሎጂስት	አመጋግባን ተወሳኺ መግብን ብርኪ ካብ NNMCCD

+ ፍሉይ ትምህርቲ አስተምህሮ — ምስ ቤት ትምህርቲ ሕጻናት/ቤት ትምህርቲ ብምትሕብባር፡ አገባብ ትምህርቲ ምስ ክእለት ውላድ የሰማምዕ፡ + Statped — መንግስታዊ ትካል ደገፍ ፍሉይ ትምህርቲ፤ ብቐጥታ ምስ ውላድ አይሰርሕን፡ ግናኽ ብፍልጠት ንPPT, ቤት ትምህርቲ ሕጻናትን ቤት ትምህርትን ኣብ ዝያዳ ዝተሓላለኹ ኩነታት ይድግፍ (ርክብ ብተደጋጋሚ ብ PPT)።

አመጋግባን ተወሳኺ መግብን ወግዓዊ ክፋል ስርዓት ደገፍ ኖርወይ (Habiliteringstjenesten, PPT) ኣይኮነን። እዚ NNMCCD ብተመክሮ ክሊኒካዊን ምዕዛብን ተመርኩሱ፡ ንክንክን ውላድ ከመላኽዖ ዝደሊ ብርኪ እዩ፡ ወትሩ ብምትሕብባር ምስ ዲዩቲሽን ወይ ሓኪም።

አመጋግባ

ብዙሓት ደቂ ኣብ ስፔክትረም ኦቲዝም ምርጫ ምግቢ ወይ ጸገማት ስርዓት ምሕቓፍ ኣለዎም። ነዚ ኣርእስቲ ብዝርዝር ኣብ መምርሒ ABC አመጋግባን ተወሳኺ መግብን ንኒውሮዳይቨርስ ደቂ (NNMCCD, ቀዳማይ መምርሒ ካብ ተኸታታሊት) ንርኢ፡ ኣየኖት መርመራታት ቅድሚ ምጅማር ተወሳኺ መግቢ ክግበሩ ከምዝግባእን መዓስ ምስ ክሊኒካዊ ዲዩቲሽን ክትምኽኽኑ ከምዘለኩምን ንሕብር።

ዘክሩ

ኩሉ ውላድ ደገፍ ኩሎም ክኢላታት ኣየድልዮን። ዝበለጸ ውጽኢት ብውልቃዊ ዝተሃንጸ መደብ ደገፍ፡ ብሓባር ምስ ስድራቤት ዝተዳለወ ይርከብ።

መዘኻኸሪታትኩም

ክኢላ: _____ ተሌፎን: _____ ኢመይል: _____

ክኢላ: _____ ተሌፎን: _____ ኢመይል: _____

ዝቐረበ ቆጸራ: _____

ምዕራፍ 5

ቤት ትምህርቲ ሕጻናትን ቤት ትምህርትን

ጽቡቕ ምትሕብባር ምስ ቤት ትምህርቲ ሕጻናት ወይ ቤት ትምህርቲ ኣብ ምዕባለን መዓልታዊ ንጥፈትን ውላድ ዓቢ ጽልዎ ክህልዎ ይኽእል።

መሰል ምትዕርራይ ትምህርቲ፡- ብዘየገድስ ዲያግኖስስ፡ ውላድ ካብ ልሙድ ትምህርቲ እኹል ረብሓ ዘይረክብ፡ መሰል ውልቃዊ ዝተዳለወ ትምህርቲ ኣለዎ (individuelt tilrettelagt opplæring, opplæringslova § 11-6)። ገምጋምን ውሳኔን ብ PPT ይዳሎ (opplæringslova § 11-7)፡ ንጹር መደብ

ደገፍ ድማ ብ ውልቃዊ መደብ ትምህርቲ (Individuell opplæringsplan, IOP, opplæringslova § 11-10) ይግለጽ፡ ምስ ቤት ትምህርትን PPTን ዝዳሎ፡ መገዲ ናብ ቤት ትምህርቲ ኣዝዩ ከቢድ እንተኾይኑ፡ ንዝተዳለወ ናይ ቤት ትምህርቲ መጓጓዣ (skoleskyss) እውን ክትሓቱ ትክእሉ።

ሓንቲ ወረቐት ምስ ኣገደስቲ ሓበሬታ ብዛዕባ ውላድኩም ኣዳልዉ፡-

- ብርቱዓት ጎድንታት ውላድ።
- ጸገማት ስምዒት ኣካላት።
- ዝፈትዎም ኣገባባት ደራሽ ስንቂ።
- እንታይ ኣብ ግዜ ብዝሒ ስምዒት ይሕግዝ።
- ብኸመይ ብዝበለጸ ምስኡ ርክብ ምፍጣር ይከኣል።

ስሩዕ ርክብ ሓልዉ — ክሳብ ኣኼባ ወለዲ ኣይትጽበዩ። ኣቐዲሙ ዝተሓበረ ለውጢ (ጉዕዞ፡ ምትካእ መምህር፡ ሓድሽ ክፍሊ) ንምጽዋሩ ይቐልል። ደረጃ በደረጃ ንውላድ ርእሰ-ምርኮሳ ኣምህሩ፡ ንቤት ትምህርቲ ሕቶ ካብ ምሕታት ኣይትፍርሁ።

ዘክሩ

ዕላማ ውላድ ከምቶም ካልኦት ክኸውን ኣይኮነን። ዕላማ ንሱ ክእለቱ ከማዕብልን ብድሓንነት ክስምዖን ዝክእለሉ ኩነታት ምፍጣር እዩ።

መዘኻኸሪታትኩም

መምህር / Kontaktlærer: _____ ተሌፎን: _____ ኢመይል: _____

PPT — ሰብ ርክብ: _____ ተሌፎን: _____ ኢመይል: _____

ምዕራፍ 6

ዕብየትን ብጽሕናን

ኣድላይነት ውላድ ይቐየር፡ ምስ ዕድመ ድማ ስርዓት ደገፍ እውን ይቐየር። ብኣቐዲምካ ምድላው ጠቓሚ እዩ።

ዕድመ ልምዓት፡ ሓደስቲ ብድሆታት — ብርቱዓት ስምዒታት፡ ኣድላይነት ብሕታዊነት። ብግልጺ ተዘራረቡ።

ካልኣይ ደረጃ ቤት ትምህርቲ፡ ቅድሚ ግዜ ንትካል ብጻሕም፡ ሰነዳት ኣረክቡ።

ድሕሪ 18 ዓመት ዕድመ፡ ገለ ካብ ጥቕምታት ይቐየር ወይ ናብ ስርዓት ዓበይቲ ይሰጋገር — ኣየኖት ሕቶታት ከምዘድልዩ ኣቐዲምኩም ፍለጡ።

Vergemål: ወዲ/3ል ድሕሪ 18 ዓመት ዕድመ ንገዛእ ጉዳዩ ብዘይካ ካልእ ክመርሕ ዘይክእል እንተኾይኑ፡ ብኣቐዲምኩም ሕቶ ናይ ሕጋዊ ክንክን (vergemål) ናብ Statsforvalteren ኣቕርቡ — ናይ ሓኪም ምስክር ወረቐትን ግዜ ንምርኣይን የድሊ።

ስራሕን ንጥፈትን፡ መንገድታት ምስ ክእለት ዝሰማማዑ — ልሙድ ስራሕ ምስ ምትዕርራይ፡ VTA (ቀዋሚ ዝተዳለወ ስራሕ)፡ arbeids- og utdanningsreiser (ዝድጎም መጓጓዣ ናብ ስራሕ/ትምህርቲ) ወይ uføretrygd, ስራሕ ተክእሎ ዘይብሉ እንተኾይኑ። NAV ግቡእ መንገዲ ንምምዛን ይሕግዝ።

ርእሰ-ምርኮሳ ብዓመታት ይህነጽ፡ ቀሊል መግቢ ምድላው፡ ውጥን መዓልቲ፡ ህዝባዊ መጓጓዣ፡ ጽሬት — ንኣሽቱ ስጉምታት ርእሰ-ተኣማንነት የዕብዩ።

ንግዛሊ ርእሰኹም እውን ተኸናኸኑ — ወላጁ ንግዛሊ ርእሱ ክኣሊ ዝኸኣሊ ሓይሊ ዘለዎ፡ ንውላዱ ብዝቐለለ ይድግፍ።

 መዘኻኸሪታትኩም

አማካሪ NAV: _____ ተሌፎን: _____ ኢመይል: _____

Statsforvalteren (vergemål) — ሰብ ርክብ: _____ ተሌፎን: _____

አብ መደምደምታ

አቲዝም ንውላድኩም ኣይውስንን። ንሱ ሓደ ካብ ክፋላት ህይወቱ ጥራይ እዩ። ኩሉ መልስታት ብሓንሳብ ክትፈልጡ ኣየድልየኩምን — ዝኸበረ ነገር ስጉምቲ ብስጉምቲ ምቕጻል እዩ።

መዘኻኸሪታትኩምን ኣገደስቲ ርክባትን

ኩሉ አብ ሓደ ቦታ

እዚ ገጽ ርክባትን መዘኻኸሪታትን ካብ ብምሉኡ እቲ መምርሒ አብ ሓደ ቦታ ይእክብ — ነፍስወከፍ ግዜ ካብ ሓድሽ ንኸይትደልይዎም።

ሓፈሻዊ ኣገደስቲ ርክባት

ትካል	ተሌፎን / ገጽ
NAV	nav.no · 55 55 33 33
Statsforvalteren	statsforvalteren.no
Helsenorge	helsenorge.no
Autismeforeningen i Norge	autismeforeningen.no
ADHD Norge	adhdnorge.no
Frambu kompetansesenter	frambu.no
NNMCCD	nnmccd.org

መርመራ ዝርዝር — 10 ስጉምታት (ካብ ፖስተር)

- ☐ 1. ዘየሻቕል ምልክታት እዕዘብን እጽሕፍን ኣለኹ
- ☐ 2. ቀዳማይ ርክብ: [helsesykepleier](#) / [fastlege](#)
- ☐ 3. ናይ ምትሕልላፍ ወረቐት ተላኢኹ — ዘክሩ፡- አብ ውሽጢ 10 ናይ ሰራሕ መዓልታት ናይ ምግምጋም መሰል ኣለኩም፤ እዚ ግዜ እዚ ብዘይ መልሲ እንተሓሊፉ፡ ደውሉን ኣዘኻኸሩን

- ☐ 4. አገባብ ዲያግኖስስ አብ ምቕጻል ኣሎ
- ☐ 5. ብዛዕባ ኮርዲኔተር ወይ ሶሲዮኖም ሓቲተ
- ☐ 6. ደገፍ ንውላድ ኣብ ቤት ትምህርቲ ሕጻናት/ቤት ትምህርቲ ተወሲኑ (PPT)
- ☐ 7. ጥዕናን ኣመጋግባን — ምኽኻር ምስ ዲዩቲሽን/ክኢላ
- ☐ 8. ሕቶ ደገፍ ካብ ኮሙን ቀሪቡ — ብኸሉ ቅልጣፊ መልሲ ናይ ምርካብ መሰል ኣለኩም፤ ንነዊሕ ጊዜ ውሳኔ እንተዘየለ፡ ብጽሑፍ ወይ ብተሌፎን ኣዘኻኽሩ
- ☐ 9. ውሳኔ ተቐቢለ — ኣይተፈቓደን እንተኾይኑ፡ ይግባይ ኣብ ውሽጢ 3 ሰሙን (klagefrist)
- ☐ 10. ውጥን ንዝቐጽሉ ደረጃታት (ቤት ትምህርቲ፡ ርእሰ-ምርኮሳ፡ ስራሕ፡ ብጽሕፍ) ተዘራረብና

ውልቃውያን ርክባትኩም

 ርክባት

Helsesykepleier / Fastlege: _____ ተሌፎን: _____ ኢሜይል: _____

BUP / Habiliteringstjenesten — ሰብ ርክብ: _____ ተሌፎን: _____

Koordinator: _____ ተሌፎን: _____ ኢሜይል: _____

Sosionom: _____ ተሌፎን: _____ ኢሜይል: _____

Saksbehandler (ኮሙን/NAV): _____ ተሌፎን: _____ ኢሜይል: _____

ክኢላ: _____ ተሌፎን: _____ ኢሜይል: _____

መምህር / Kontaktlærer / PPT: _____ ተሌፎን: _____ ኢሜይል: _____

ካልእ: _____ ተሌፎን: _____ ኢሜይል: _____

መመላእታ

መዝገብ-ቃላት ትካላት A–Z

ኩለን ስድራቤታት ንኹለን ዝስዕባ ትካላት ኣይጥቀማን። ካበይ ከም እትጅምሩ እንተዘይፈሊጥኩም፡ ንኮርዲኔተር ወይ ሶሲዮኖም ሓገዝ ሕተቱ።

ትካል	እንታይ እዩ
ADHD Norge	ማሕበር ምስ ናይ ከባቢ ጉጅለታት፤ ጉጅለታት ደገፍ፡ ኮርሳት ንወለዲ (mestringskurs) ከምኡ'ውን ንጣቓት ንስድራቤታት ደቂ ምስ ADHD ይህብ።
Ansvarsgruppe	ጉጅለ ሰባት ደገፍቲ ውላድ፡ ወለዲ፡ ኮርዲኔተር፡ ወከልቲ ቤት ትምህርቲ ሕጻናት/ ቤት ትምህርቲ፡ PPT, ተራፒስታት።
Autismeforeningen i Norge	ማሕበር ፍልጠት፡ ኣኼባታትን ጉጅለታት ደገፍን ንስድራቤታት ሰባት ኣብ ስፔክትረም ኦቲዝም ዘቕርብ።
Barnekoordinator	ፍሉይ፡ ብሕጊ ዝተረጋገጸ መሰል (ካብ 2022 ዓ.ም.) ንስድራቤታት ደቂ ምስ ከቢድ ሕግም ወይ ስንክልና ነዊሕ ግዜ ዝተሓላለኹ ክንክን ዘድልዮም — ንብዘላ ስድራቤት ይድግፍ፡ ንውላድ ጥራይ ኣይኮነን። ርኣዩ እውን፡ Koordynator። (pasient- og brukerrettighetsloven § 2-5c; helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2a)
BPA	Brukerstyrt personlig assistanse — ሓገዝ ንሰባት ዓቢ፡ ነዊሕ ግዜ ደገፍ ዘድልዮም። ካብ 2015 ዓ.ም. ብሕጊ ዝተረጋገጸ መሰል እዩ (ዘይኮነ ጥራይ ብድሌት)፡ ንደቂ እውን ይምልከት። (pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1d; helse- og omsorgstjenesteloven § 3-8)
BUP	Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk — ንደቂ ኣብ ቅድሚ ብጽሕናን መንእሰያትን ምስ ስነ-ኣእምሮኣውን ኒውሮ-ምዕባለኣውን ጸገማት ይምርምርን ይሕክምን።
Fastlege	ሓኪም ስድራቤት — ካብኡ ብተደጋጋሚ ኣገባብ ዲያግኖስስ ይጅምር።
Frambu kompetansesenter	ሃገራዊ ማእከል ፍልጠት ብዛዕባ ሳሕቲ ዘጋጥሙ ሕማማትን ገለ ጸገማት ምዕባለን።
Gmina (Kommune)	ኣገልግሎት ይውድብ፡ avlastning, støttekontakt, omsorgsstønad, BPA ከምኡ'ውን ካልኣት።
Grunnstønad	ጥቕሚ ካብ NAV ዝሸፍን ተወሳኺ፡ ብሰነድ ዝተረጋገጹ ወጻኢታት ብምኽንያት ቀዋሚ ሕማም ወይ ስንክልና ውላድ።
Habiliteringstjenesten	ጉጅለ ክኢላታት ደገፍቲ ደቂ ምስ ቀዋሚ ጸገማት ምዕባለን ስድራቤቶምን።
Helsesykepleier	ናይ ከባቢ ነርስ — ኣብ ቀዳምነት ምልላይ ጸገማት ይሕግዝ።
Hjelpestønad	ጥቕሚ ካብ NAV ንደቂ ካብ ብጽቶም ንላዕሊ ቀዋሚ ክንክንን ምክትታልን ዘድልዮም፤ ኣብ ዓበይቲ ኣድላይነት — forhøyet hjelpestønad።
Home-Start Familiekontakten Norge	በጻሒ ወለንተኛ ንስድራቤት ምስ ንኣሸቱ ደቂ ኣብ መዓልታዊ ጸገማት ደጋፊ። ብተደጋጋሚ ብኮሙን ይመሓላለፍ።
ICDP foreldreveiledning	ናጻ፡ ናይ ኮሙን መደብ ምኽሪ ወለዲ ብጉጅለ። ብ helsestasjon ወይ ኮሙን ይርከብ።
Klagefrist	ገደብ ንምቕራብ ይግባይ ካብ ምምሕዳራዊ ውሳኔ — 3 ሰሙን ካብ ምቕባል ውሳኔ (forvaltningsloven § 29)።
Koordynator	ምትሕብባር ኣብ መንጎ ትካላትን ስድራቤትን ይድግፍ፤ ንውላድ ብዙሓት ኣገልግሎት ዝጥቀም ክወሃብ ይኽእል። ካብ Barnekoordinator ዝተፈልየ ተራ እዩ

	— ኣብ ላዕሊ ርዳዩ። (pasient- og brukerrettighetsloven § 2-5b; helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2)
Ledsagerbevis	ናይ ሓጋዚ መንነት ወረቐት ናጻ/ምጉዳል ክፍሊት ምስ ውላድ ናብ ብዙሓት ቦታታት ንምእታው ዘፍቅድ።
NAV	ብተወሳኺ ንክፋል ጥቕምታት፡ ስራሕን ማሕበራውን ሞያውን ደገፍን ሓላፍነት ይወስድ።
NFU (Norsk Forbund for Utviklingshemmede)	ሃገራዊ ማሕበር (ኣስታት 8300 ኣባላት፡ 166 ናይ ከባቢ ጉጅለታት) ደገፍቲ ስድራቤታት ደቂን ዓበይትን ምስ ስንክልና ምዕባለ — ምኽርን ልውውጥ ተመክሮን።
Omsorgsstønad	ጥቕሚ ንሰባት ብፍላይ ብዙሕ ግዴታ ክንክን ዘለዎም። (helse- og omsorgstjenesteloven § 3-6)
Pasient- og brukerombudet	ናጻ፡ ናጻ-ሓሳብ ወኪል መሰላት ሕሙም ተጠቃማይ ኣገልግሎት — ኣብ ርክብ ምስ ኣገልግሎት ጥዕና ወይ ኮሙን ገለ ነገር ብግቡእ ኣይሰርሕን ምስ ዝብል ይሕግዝ።
Pleiepenger / omsorgspenger / opplæringspenger	ክፍሊት ዕረፍቲ መዓልታታት ካብ NAV ንወለዲ፡- ሕማም ውላድ፡ ክቢድ ሕማም ቀዋሚ ክንክን ዘድልዮ፡ ተሳትፎ ኣብ ስልጠና ብዛዕባ ሕማም ውላድ ዝተኣሳሰር።
PPT	Pedagogisk-psykologisk tjeneste — ገምጋም ትምህርታዊ ኣድላይነት፡ ደገፍ ንቤት ትምህርቲ ሕጻናትን ቤት ትምህርትን።
Rett til valg av behandlingssted	መሰል ምምራጽ ቦታ ሕክምና (ቅድሚ ሕጂ „fritt behandlingsvalg" ተባሂሉ ዝጽዋዕ ዝነበረ፡ ስም ካብ 1.01.2023 ተቐይሩ) — ካልእ ትካል ክትመርጹ ትኽእሉ፡ እንተተዚ ግዜ ተጸባይነት ዘሕጽሮ እንተኾይኑ። ኣብ helsenorge.no/velg-behandlingssted ተመልከቱ። (pasient- og brukerrettighetsloven § 2-4)
Rett til vurdering	መሰል ግምገማ ናይ ምትሕልላፍ ወረቐት ኣብ ውሽጢ 10 ናይ ስራሕ መዓልታታት። (pasient- og brukerrettighetsloven § 2-2a)
Skoleskyss	ዝተዳለወ ናይ ቤት ትምህርቲ መጓዓዝያ፡ መገዲ ናብ ቤት ትምህርቲ ኣዝዩ ነዊሕ፡ ክቢድ ወይ ሓደገኛ ምስ ዝኸውን ዝወሃብ፤ ሓድሓደ ግዜ ምስ ሓጋዚ።
Sosionom	ስርዓት ደገፍ፡ ጥቕምታትን ምድላው ሕቶታትን ይግባይትን ንምርዳእ ይሕግዝ።
Statped	መንግስታዊ ትካል ደገፍ ፍሉይ ትምህርቲ። ብቐጥታ ምስ ውላድ ኣይሰርሕን — ብፍልጠት ንPPT, ቤት ትምህርቲ ሕጻናትን ቤት ትምህርትን ኣብ ዝያዳ ዝተሓለለኹ ኩነታት ይድግፍ፤ ርክብ ብተደጋጋሚ ብ PPT ይግበር።
Statsforvalteren	ጥርዓናትን ይግባይትን ካብ ገለ ምምሕዳራዊ ውሳኔታት ይምርምር።
Støttekontakt	ንውላድ ኣብ ማሕበራዊ ንጥፊትን ናጻ ግዜን ደጋፊ ሰብ።
Tolk	ናጻ፡ ናጻ-ሓሳብ ተርጓሚ — ኣብ ርክብ ምስ fastlege, BUP, Habiliteringstjenesten, ኮሙን, NAV ከምኡ'ውን ቤት ትምህርቲ ሕጻናት/ቤት ትምህርቲ ይግበሉ። ኣቐዲምኩም ሕተትዎ።
TT-kort	መሰል ፍሉይ መጓዓዝያ፤ ኩነታት ኣብ መንጎ fylke ይፈላለ።
Uføretrygd	ጡረታ ብምኽንያት ዘይምኽኣል ስራሕ ንዓበይቲ ሰባት፡ ድሕሪ ገምጋም NAV ስራሕ ምስራሕ ተኽእሎ ዘይብሎም።

Vergemål	ሕጋዊ ክንክን ንዓቢ ሰብ፡ ገዛእ ጉዳዩ ብዘይካ ካልእ ክመርሕ ዘይክእል፤ ሕቶ ናብ Statsforvalteren፡ ብዝበለጸ ቅድሚ 18 ዓመት ልደቱ።
Voksne for Barn (SIBS-Online)	ደገፍ ኣንላይን ንኣሕዋት ደቂ ምስ ጸገማት ጥዕና ወይ ምዕባላ።
VTa (Varig tilrettelagt arbeid)	ቀዋሚ ዝተዳለወ ስራሕ ኣብ ዝተሓለወ ኩነታት ንሰባት ልሙድ ስራሕ ክሰርሑ ዘይክእሉ።

ሕጋዊ ኩነታት ክሳብ፡ ነሐሴ 2026። ትሕዝቶ እዚ መምርሒ ትምህርታውን ሓበሬታውን ዕላማ ጥራይ ኣለዎ። ምትካእ ሕጋዊ ወይ ሕክምናዊ ምኽሪ ወይ ውልቃዊ ምኽክር ምስ ኮርዲኔተር፡ ሶሲዮኖም፡ ሓኪም ወይ ዝምልከቶ ትካል ኣይኮነን። ሓበሬታ ብዛዕባ ጥቕምታትን መስርሓትን ኣብ መንጎ ኮሙናት ክፈላለ ከምኡ'ውን ክቕየር ይክእል።

ኣብ መንጎ ትሕዝቶ እዚ መምርሒን ሓበሬታ ካብ ኮሙን፡ NAV, Statsforvalteren ወይ ህሉው ጽሑፍ ሕጊ (lovdata.no) ፍልልይ እንተሎ፡ ወትሩ ሓበሬታ ካብ ወግዓዊ ምንጪ የገልግል።

NNMCCD ኣይምርምርን ኣይሓክምን። ደገፍ ብማሕበርና ዝቐርብ ሓበሬታውን ትምህርታውን ውዳበኣውን ጥራይ እዩ — ዲያግኖስስን ሕክምናን ብፍቓድ ዘለዎም ትካላት ኣገልግሎት ጥዕና ጥራይ ይካየድ (ካብኣም ሓደ BUP, Habiliteringstjenesten, fastlege)።

ትሕዝቶ እዚ መምርሒ ብ Paulina Borkowska፡ ክሊኒካዊት ዲያቲሽያን፡ መስረቲት NNMCCD ዝተዳለወ እዩ — ንትሕዝቶኣዊ ምስምማዕ ምስ ህሉው ፍልጠትን ሕግታትን ብዕለት ሕትመት ኣብ ምድላይ ናይ ኤዲቶርያል ሓላፍነት ትወስድ።